

Vastaus valtuustoaloitteeseen – Kuljetuksen järjestäminen tilapäismajoituksesta päiväkeskukselle

Vihreän aluevaltuustoryhmän 9.12.2025 päivätyssä valtuustoaloitteessa edellytetään, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun sote aloittaa välittömästi yhteistyön Siniristi ry:n kanssa, jotta ratkaisu Siniristi ry:n ylläpitämän päiväkeskuksen ja Siun soten asumisen tukipisteen (tilapäisen majoituksen) väliseen asiakkaiden kulkemiseen löydettäisiin mahdollisimman pian.

Siun soten tilapäisen majoituksen yksikkö muutti Joensuussa marraskuussa 2025 osoitteesta Antinkuja 4 osoitteeseen Siilaisentie 17. Tilapäinen majoitus on sosiaalihuoltolain 21 §:n mukainen sosiaalipalvelu, joka on tarkoitettu lyhytaikaiseksi ratkaisuksi silloin, kun henkilö on asunnoton tai tarvitsee kiireellistä, väliaikaista suojaa. Se on tarkoitettu äkilliseen tilanteeseen, jossa pidempiaikaista ratkaisua ei ole heti saatavilla. Hyvinvointialueen on järjestettävä sosiaalihuoltolain 24 b §:n mukaan päihteitä ongelmallisesti käyttäville henkilöille päiväkeskuspalvelua. Siun sote ostaa päiväkeskuspalvelun kilpailutuksen perusteella Siniristi ry:ltä. Siniristin päiväkeskus toimii Joensuussa osoitteessa Antinkuja 2.

Yöpyjiä tilapäisessä majoituksessa on uusissa tiloissa keskimäärin saman verran kuin oli ennen muuttoa; 143 yötä 14 eri henkilöä helmikuussa 2026. Sekä päiväkeskuspalvelu päihdetyön erityisenä palveluna että tilapäinen majoitus ovat anonyymejä lakisääteisiä sosiaalipalveluja. Siniristin päiväkeskus on avoin kohtaamispaikka, jonka kävijöistä iso osa on muita kuin tilapäisessä majoituksessa yöpyjät. Siniristillä kävijöillä on mahdollisuus syödä hyvin edullista, osalle ilmaista lounasta. Tilapäisessä majoituksessa yöpyville tarjotaan ilta- ja aamupalaa sekä mahdollisuus pestä pyykkiään.

Työikäisten sosiaalipalveluissa kuljetusmahdollisuuksia näiden kahden palvelun välillä käytiin läpi Siniristin kanssa ennen tilapäisen majoituksen muuttoa, sillä tilat sijaitsivat aiemmin vierekkäisissä kiinteistöissä. Asian saaman julkisuuden vuoksi Joensuun joukkoliikennettä operoiva yritys lahjoitti vuoden 2025 loppuun voimassa olevia kaupunkiliikenteen matkalippuja tilapäisen majoituksen asiakkaille jaettavaksi. Tätä mahdollisuutta osa asiakkaista hyödynsikin.

Yhtenäisen kansallisen linjan luomiseksi työikäisten sosiaalipalvelut selvittivät ennen muuttoa tilannetta myös muilla hyvinvointialueilla ja niissäkään kyyditystä päiväkeskustoimintaan ei järjestetä. Perusteena nostettiin esiin se, että joukkoliikenteen käytön kustannukset kuuluvat Kelan toimeentulotuen perusosan kustannuksiin eikä asiakkaita voi asettaa toimeentulotuen myöntämisen käytännöissä eriarvoiseen asemaan. Tämä asia on käyty yhdessä asiakkaiden kanssa läpi ja he ovat saaneet tukea ja ohjausta arvioida itse, kuinka kulkevat tilapäiseen majoitukseen. Osalla asiakkaista on jo itsehankittu seutulippu käytössään, osalla tarve on niin satunnaista, että he hankkivat kertalippuja ja osa käyttää

polkupyörää liikkumiseensa kaupunkialueella. Sosiaaliohjauksen keinoin myös varmistetaan, että jokaisella asiakkaalla on ensisijainen tulo menojensa kattamiseen.

On selvää, että ne tilapäisessä majoituksessa asioivat, jotka haluavat käyttää myös päiväkeskuspalvelua, joutuvat tilapäisen majoituksen tilojen muuton vuoksi kulkemaan nyt pidemmän matkan näiden kahden palvelun välillä. Etenkin aamulla aiemmin lyhyt matka helpotti siirtymistä. Päiväkeskuksen aukioloaikojen vuoksi illalla asiakkaat ovat joutuneet päiväkeskuksen sulkeuduttua viettämään aikaansa jossain muualla ennen tilapäisen majoituksen ovien aukeamista klo 21. Yhteisösosiaaliohjaajat kohtaavat asunnottomia aamuisin tilapäisen majoituksen tiloissa ja he pyrkivät motivoimaan asiakkaita pysyvämpiin asumisratkaisuihin Asunto ensin periaatteen mukaisesti. Työikäisten sosiaalipalvelut ja Joensuun kaupunki ovat tehneet hyvää yhteistyötä välivuokra-asuntojen saamiseksi asunnottomille tai asunnottomuusuhan alla oleville asiakkaille. Kaikki asiakkaat eivät kuitenkaan halua sitoutua vuokra-asumiseen.

Vuoden 2025 loppupuolella tai vuoden 2026 puolella kyytejä Siniristin ja tilapäisen majoituksen välillä ei ole järjestetty hyvinvointialueen toimesta. Asiakkaat ovat päässeet itsenäisesti yöpymään Siilaisella sijaitseviin tiloihin tarpeensa mukaan. Siniristillä on avustuskeräyksellä saatuja varoja, joita he ovat käyttäneet/käyttävät asiakkaidensa taksimatkoihin ja/tai bussilippuihin harkintansa mukaan. Tilapäisessä majoituksessa yöpyjistä osa on käyttänyt kyytimahdollisuutta.

Tilapäisen majoituksen on tarkoitus olla nimensä mukaisesti tilapäistä ja em. perusteiden vuoksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun soten työikäisten sosiaalipalvelut ei näe tarkoituksenmukaiseksi järjestää kyytejä hyvinvointialueen toimesta tilapäisen majoituksen ja päiväkeskuspalvelun välille. Kyytien järjestäminen ei ole lakisääteistä.